

FINNWATCH

Uutiskirje 3/2007-1/2008

Koonneet: Eeva Simola, Outi Moilala
Julkaisupäivä: 28.2.2008

Sisältö:

Tuoreet raportit

- Pölyä ja pakerrusta. Kiinalaisten kivifirmojen työolot.
- Hikipajat pinnalla. Urheilukauppojen hankintojen vastuullisuus.
- Connecting Components, Dividing Communities. Tinamalmin kaivuu Kongossa.
- Powering the Mobile World. Koboltin kaivuu akkuihin Kongossa ja Sambiassa.
- Capacitating Electronics. Platinan ja palladiumin kaivuusta Etelä-Afrikassa.
- Norjalaisten lääkefirmojen menetelmät kehitysmaissa.

Uutiset

- FinnWatchin elektroniikkaselvitys on osa laajaa EU-hanketta
- YK: Rangaistus malmin ostosta Kongon kapinallisilta
- Yrityskonsultin artikkeli makeitfair-hankkeesta osin perätön
- Intialainen farkkuyhtiö perui kanteensa

Tuoreet raportit

www.finnwatch.org/

- **Pölyä ja pakerrusta.** Työolot Kiinasta Suomeen kiveä toimittavissa yrityksissä. Kirj. Eeva Simola ja Päivi Pöyhönen.
- **Hikipajat pinnalla.** Suomen urheilukaupan hankintojen sosiaalinen ja ympäristövastuu. vero Kirj. Outi Moilala.
- Connecting Components, Dividing Communities. Tin production for consumer electronics in the DR Congo and Indonesia. FinnWatch - December 2007. Ks. alemmaa lisätietoja projektista.

www.makeitfair.org

- Connecting Components, Dividing Communities. Tin production for consumer electronics in the DR Congo and Indonesia. FinnWatch - December 2007. Ks. alemmaa lisätietoja projektista.
- Powering the Mobile World. Cobalt production for batteries in the DR Congo and Zambia.

SwedWatch - November 2007. <<http://makeitfair.org/the-facts/reports>>

- Capacitating Electronics. The corrosive effects of platinum and palladium mining on labour rights and communities. SOMO - November 2007.

www.norwatch.no

- Norjalaisten lääkefirmojen testaukset ja hoitometodit kehitysmaissa. På jakt etter pasienter: Norsk uttesting av legemidler og behandlingsmetoder i utviklingsland.

FinnWatchin elektroniikkaselvitys on osa laajaa EU-hanketta

FinnWatchin julkaisu Connecting Components, Dividing Communities käsittelee kuluttajaelektroniikkaan päätyvän tinan kaivamista Kongossa ja Indonesiassa. Selvitys on tehty osana laajaa makeITfair -nimistä EU-projektia. Projektissa on tuotettu tähän mennessä mainitun julkaisun lisäksi SwedWatchin tekemä Powering the Mobile World ja hollantilaisen SOMOn (Centre for Research on Multinational Corporations) laatima Capacitating Electronics. SwedWatchin selvitys käsittelee akuissa käytettävän koboltin kaivamista Kongossa ja Zambiassa ja SOMOn julkaisu niin ikään kuluttajaelektroniikassa käytettyjen platinan ja palladiumin tuotannon vaikutuksia kuten väestön pakkosiirtoja Etelä-Afrikassa. Projektin puitteissa on julkaistu erityisesti nuorille suunnattu kuluttajaelektroniikan tuotannon ongelmia valottava kampanjasivusto, jossa on raporttien lisäksi mm. esitteitä ja video osoitteessa <<http://makeitfair.org/>>.

Raportit ovat ensimmäiset lajissaan EU-rahoitteisessa projektissa, joka kehkeytyi FinnWatchin elokuisesta aloitteesta SwedWatchille 2004. Hanketta vetää SOMO, ja siihen osallistuvat myös Germanwatch ja Verbraucher Initiative Saksasta, IRENE Hollannista, Svenska Kyrkan ja Fair Trade Centre Ruotsista. Itä-Euroopan uusia jäsenmaita edustaa puolalainen KARAT. Etelän yhteistyökumppaneina ovat ihmisoikeuskysymyksiin erikoistunut Acidh Kongon tasavallasta, työolokysymyksiin pureutuvat Cividep Intiasta ja Labour Action China Kiinasta.

Kolmivuotinen hanke tarkastelee kulutuselektroniikan koko elinkaarta. Hankkeen suomalainen partneri on Suomen luonnonsuojeluliitto, ja taustaselvityksiä laatii FinnWatch. Sen osalta EU-rahoitus vuonna 2007 on 45 000 euroa. Lisäksi UM:n kansalaisjärjestöyksikkö maksaa 9000 ja Ekumeeninen Vastuuviikko 4000, Luonto-Liitto 2000. FinnWatchin toimistossa hanketta koordinoi Päivi Pöyhönen.

Vuonna 2007 FinnWatchin kokonaisbudjetti oli n. 150 000 euroa, joka koostui EU-hankkeen lisäksi kehityspoliittisen viestinnän tuesta 42 000, EU:n hanketuesta 5100 ja FinnWatch-verkoston järjestöjen maksuista. Toimistossa työskenteli loppuvuodesta 3 henkilöä.

EU-hankkeesta lisää: www.makeitfair.org

YK: Rangaistus malmin ostosta Kongon kapinallisilta

YK:n asekiellon perusteella Kongon itäosien kapinallisilta malmia ostavia tulee rangaista, asiantuntijaryhmä kehottaa turvallisuusneuvostoa. Sen selvityksissä on ilmennyt, että laittomat aseistetut ryhmät kuten kenraali Laurent Nkundun tutsikapinalliset ja Ruandan FLDR:n joukot ostavat aseita mm. tinamalmikaupasta saamallaan tuloilla.

Nkunda ja FDLR ovat keskiössä Pohjois-Kivun maakunnan taisteluissa, jotka ovat ajaneet ainakin 450 000 ihmistä kodeistaan. Watchdog-ryhmien kuten myös FinnWatchin ja Global Witnessin mukaan mineraalien ostajat eivät juuri yritä varmistaa, ettei heidän ostamansa mineraalien tuloilla rahoiteta konflikteja.

Maaliskuussa turvallisuusneuvosto päätti jatkaa asekieltoa kuluvan vuoden loppuun.

www.finnwatch.org

<http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=26148&Cr=drc&Cr1=sanctions>
<http://www.reuters.com/>

Yrityskonsultin artikkeli makeITfair-hankkeesta osin perätön

makeITfair-hankkeen vetäjäjärjestö Somo on laatinut vastineen Ethical Corporation -mediayhtiö artikkeliin. Helmikuussa 2008 Ethical Corporation julkaisi kriittisen ja monilta osin paikkansa pitämättömän artikkelin makeITfair-hankkeen raporteista. Ne koskevat työoloja elektroniikkametallien kaivuussa.

Artikkelin kirjoittajaksi paljastui yhden raporteissa käsitellyn yhtiön, Anglo Platinumin entinen työntekijä ja nykyinen konsultti.

- Ethical Corporationin artikkeli "Extractive industry – NGOs undermining their own cause":

<http://www.ethicalcorp.com/content.asp?ContentID=5691&ContTypeID=49>

- Somon ja makeITfairin vastine: <http://www.ethicalcorp.com/content.asp?ContentID=5725>

Intialainen farkkuyhtiö perui kanteensa

Intian Bangalossa toimiva farkkuyhtiö FFI on vetänyt takaisin kanteensa kansainvälistä puhtaan omantunnon vaatteiden Clean Clothes -kampanjaa vastaan. Yhtiö oli vaatinut kampanjan aktiiveille kansainvälistä pidätysmääräystä nettirikoksiin, herjaamiseen ja rasismiin vedoten. Aktiivit olivat julkaisseet kriittisiä raportteja tehtaiden työoloista. Sopu saavutettiin tammikuussa 2008 neuvotteluilla, joita johti Hollannin entinen pääministeri Ruud Lubbers.

Neuvotteluissa sovittiin selvitysmiehen asettamisesta. Selvitysmies käsittelee valitukset ja valvoo, että sopimuksen osapuolet pitävät kiinni sovitusta velvoitteista.

Farkkuyhtiö oli menettänyt sotkun vuoksi käytännössä kaikki merkittävimmät asiakkaansa. Suurin niistä, G-Star, ilmoitti sovun solmimisen jälkeen tilaavansa farkkuyhtiöltä uudelleen tuotteita. Clean Clothes -kampanja oli tyytyväinen tilausten uudelleen aloittamiseen ja ilmoitti, että tuhannet tehtaiden työntekijät saivat työpaikkansa takaisin.

Bangalorelainen farkkuyhtiö veti pois myös paikallisia ay-järjestöjä ja omia työntekijöitään koskevat kanteet. Järjestöt saavat tästä lähin jälleen julkisesti ottaa kantaa tehtaiden työoloihin ja tehtaiden työntekijät saavat kuulua valitsemiinsa ammattiliittoihin.

<http://www.sask.fi/uutiset/2008/FFIsopu.htm>

<http://www.cleanclothes.org/>